

Definitieve adviezen Burgerberaad Haarlem

Inleiding van het burgerberaad

U leest op dit moment de inleiding van de definitieve adviezen van het Burgerberaad Haarlem. Het doel van deze inleiding is om te laten zien hoe deze adviezen tot stand zijn gekomen. Ook beschrijft het de rode draad die door de adviezen heen loopt. Deze inleiding is geschreven door deelnemers aan het burgerberaad.

Aanloop

In het najaar van 2023 is er een steekproef genomen onder alle Haarlemmers. Een groot aantal Haarlemmers is via verschillende kanalen, zoals post en e-mail, uitgenodigd om deel te nemen aan het burgerberaad. Een grote groep heeft zich aangemeld. Via een loting zijn 119 mensen geloot om daadwerkelijk onderdeel te worden van het burgerberaad. Tijdens elke bijeenkomst zijn er nooit minder dan 75 mensen aanwezig geweest.

Betrokkenheid van de deelnemers

Al vanaf het eerste begin deden alle deelnemers enthousiast mee met alle werkvormen en besluitmomenten. Er ontstond veel uitwisseling tussen deelnemers, waarvan niemand elkaar leek te kennen. Het enthousiasme van de deelnemers zorgde voor een zeer diverse en volledige hoeveelheid aan adviezen. Ten tijde van de eerste stemming op de vierde bijeenkomst waren dit er al meer dan veertig. Dit laat zien dat wanneer bewoners gevraagd wordt actief mee te denken, zij zich betrokken en verantwoordelijk voelen.

Zorgen van de deelnemers

Vanaf het begin werd duidelijk gemaakt dat de uitkomsten van dit burgerberaad door het college en de wethouders 'zeer serieus' genomen moest worden. Deelnemers zeiden bijvoorbeeld:

- "Geloven ze ons wel?";
- "Hoe weten we wat er met onze adviezen gebeurt?";
- "Ik vind dat ze (red.: 'de ambtenaren') naar ons toe moeten bewegen en hun best moeten doen ons te begrijpen".

Kortom, er zijn zorgen bij het burgerberaad over de manier waarop de ontvangers met de adviezen zullen omgaan. Er is nog onduidelijk wat dit 'serieus nemen' precies inhoudt. Het burgerberaad begrijpt dat zij adviseren aan een democratisch gekozen college. Toch vindt het burgerberaad het belangrijk te benadrukken dat dit een nieuwe groep mensen is, met nieuwe ideeën. Wij spreken de wens uit de adviezen serieus te nemen, en hopen dat onze adviezen resulteren in acties.

Dicht bij de bewoners

In veel adviezen klinkt de wens door dat de gemeente weer dichterbij de bewoners komt te staan. Een burgerberaad is een mooie manier om toegankelijke democratie en betrokkenheid te stimuleren.

Alleen het samenkomen van de burgers en ‘de gemeente’ doet niets voor CO₂-reductie. Wat het echter wel doet is uitdragen dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is. Het laat zien dat ‘de gemeente’ het zelf belangrijk vindt, en geeft gezicht aan anonieme beleidsveranderingen. Hierdoor worden beleidsveranderingen en interventies iets wat Haarlem samen draagt.

Eerlijk beleid

Veel inwoners hebben geen toegang tot duurzame technologieën of kleding. Zijn vanwege een handicap toegewezen op de auto en kunnen niet zomaar het OV nemen, laat staan een normale fiets. En sommige mensen hebben genoeg omhanden met het organiseren van hun basisbehoeftes, laat staan dat zij denkruimte hebben voor CO₂-reductie. Dit zijn zorgen die leven binnen het burgerberaad.

Dit betekent dat voor alle oplossingen nagedacht is (en doorgedacht moet worden) over wat de impact ervan is voor mensen die rond het bestaansminimum leven, die een handicap hebben of op een andere manier minder mogelijkheden hebben om te verduurzamen. Inclusieve aanpak vermindert niet alleen sociaaleconomische ongelijkheden, maar mogelijkheden creëren binnen alle lagen van de samenleving bevordert ook de acceptatie van duurzame oplossingen.

Er klinkt een wens door voor maatwerk en voor eerlijk beleid.

Randvoorwaarden voor passende oplossingen

Als we willen dat CO₂-reductie geen abstract begrip blijft, maar een daadwerkelijke verandering in levensstijl en beleid teweegbrengt, moeten we rekening houden met de bredere context.

In het advies zijn allerlei oplossingen beschreven die het beraad heeft samengesteld. Als je hier tussen de regels door leest zul je erachter komen dat er een aantal overkoepelende elementen zijn:

- Langetermijnvisie;
- Met oog voor al bestaande initiatieven;
- Met erkenning voor verschillende portemonnees en mogelijkheden van bewoners;
- Stimuleer wenselijk gedrag (fietsgebruik, groen planten, huizen verduurzamen);
- Ontmoedig onwenselijk gedrag (bijvoorbeeld autoluwe straten, auto's vertragen);
- Met langetermijnvisie, niet slechts tijdelijke interventies.

Een kern, die voor elke oplossing en advies geldt, is dat een maatregel pas impact heeft zodra deze zichtbaar is voor de bewoners. Bewustwording en informeren zijn het beginpunt en uit de adviezen blijkt een algehele wens voor informatievoorziening.

Het burgerberaad is van mening dat beleidsveranderingen die burgers stimuleren CO₂-uitstoot te verminderen, het beste werken wanneer vooraf is rekening gehouden met deze vier factoren. Soms duurt het langer voordat bewoners daadwerkelijk hun gedrag gaan aanpassen. Maar wij denken dat een lange adem belangrijk is.

Ten slotte

Deelnemers aan het burgerberaad hebben door deelname veel geleerd over bestaande initiatieven van de gemeente Haarlem. We zouden graag betere informatieverschaffing vanuit de gemeente over deze bestaande initiatieven zien.

Veel problemen en oplossingen die wij hier beschrijven zijn bij de ambtenaren vast bekend. Een aantal zal misschien niet direct passen binnen het verantwoordingskaders wat de gemeente heeft. Ze passen zogezegd niet bij de taken van de gemeente. Wij dringen er echter op aan in die gevallen tussen de regels door te lezen en actief te interpreteren wat het sentiment achter de aangeboden adviezen is.

Inhoudsopgave

Inleiding van het burgerberaad	2
Aangenomen adviezen	6
Cluster: Openbaar Vervoer	6
Advies 1. OV - Aantrekkelijk alternatief voor de auto in de stad	7
Advies 2. Maak de P+R de slimste optie	8
Cluster: Individueel vervoer, auto	9
Advies 5. Langetermijnvisie en beleid actualiseren en uitvoeren	10
Cluster: Individueel vervoer, fiets	11
Advies 6. Ruim baan voor fietsers	12
Advies 7. Verkeer vertragen	13
Advies 8. Vlotter op de fiets	14
Advies 9. Betere fietsparkeerplekken.....	15
Cluster: Consumenten	16
Advies 11. Groenstraat	17
Advies 12. Haarlem Herstelt Hub	18
Advies 13. De circulaire zondag	19
Advies 15. Doorlopende campagne voor groene bedrijven/ winkels	20
Advies 17. Reductie uitstoot bij bezorging en bevoorrading	21
Cluster: Groen	22
Advies 21. Groen/ groente buurttuinen	22
Advies 22. CO ₂ absorptie/ Haarlem bomenstad!	23
Advies 23. Haarlem omgroent	25
Advies 24. Help de groencommissie	26
Cluster: Communicatie	27
Advies 25. Klimaatburgemeester en raad van ambassadeurs	28
Advies 26. Kunstwerk: weerbericht van ons groene gedrag	29
Advies 27. Mensen voorlichten/ motiveren om CO ₂ te verminderen	30
Advies 28. Verbeteren online en offline communicatie via een experience center	31
Advies 29. Bloemenstad Haarlem	32
Cluster: Wonen	33
Advies 30. Help Haarlemmers van het gas af.....	34
Advies 31. Duurzaamheidsshop (loket) gericht op maatwerk	35
Advies 32. Trek VvE's over de streep om te verduurzamen	36
Cluster: Algemeen	37
Advies 33. Taskforce Vinger aan de pols.....	37
Afgewezen adviezen	39
Advies 3. Elektrische auto's toegankelijk maken in aanschaf voor mensen met een kleine portemonnee.....	39
Advies 4. Toegankelijk deelvervoer.....	40
Advies 10. Auto-/ parkeervrije straten	41
Advies 14. Beloningsprogramma voor tweedehands artikelen voor consumenten	42
Advies 16. Verpakkingsvrij inkopen	43
Advies 18. De Tassenzuil	44
Advies 19. Ambitie: Haarlem krijgt de meeste duurzame kerstmarkt van Nederland	45
Advies 20. Ambitie: klimaatmarskramers en Tupperware party's	46
Stemmingsuitslag	47

Aangenomen adviezen

Cluster: Openbaar Vervoer

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Advies 1. OV - Aantrekkelijk alternatief voor de auto in de stad

Wat zien we?
Veel mensen maken gebruik van een auto. OV zou een alternatief kunnen zijn, maar het is duur en niet altijd praktisch. Hierdoor lijkt het vaak makkelijker en goedkoper om de auto te nemen.
Wat willen we?
We willen dat autobezit en –gebruik ontmoedigd wordt. Het OV moet binnen Haarlem een betaalbaar en toegankelijk alternatief voor de auto zijn.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Stimuleer de OV-bedrijven om een aantrekkelijk tarief te bieden voor OV binnen de stad Haarlem, bijvoorbeeld door alle ritten binnen Haarlem voor een symbolisch bedrag aan te bieden. Zorg dat mensen met een handicap/ beperking het OV ook kunnen bereiken en gebruiken.

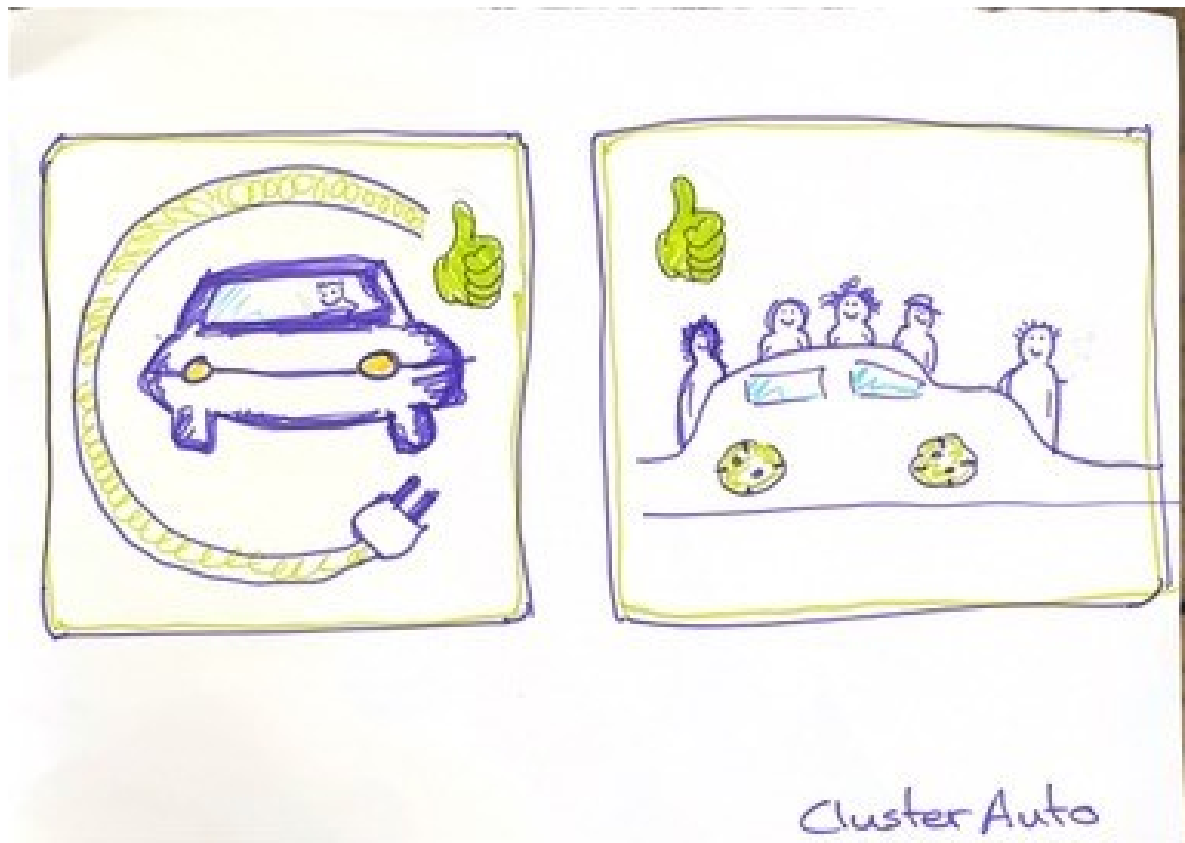

Advies 2. Maak de P+R de slimste optie

Wat zien we?
Mensen rijden vaak met de auto naar en door het centrum, wat leidt tot veel files, stilstaande auto's en onnodige uitstoot.
Wat willen we?
Zorgen dat Haarlem bereikbaar blijft en dat er minder auto's in de stad komen. We willen dat mensen naar transferlocaties gaan en dan met het OV doorreizen.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<ul style="list-style-type: none">
• Leg aan de randen van de stad makkelijk bereikbare transferlocaties (P+R) aan, of breid bestaande locaties uit;
• Zorg ervoor dat OV-verbindingen naar binnenstad en strand frequent en aantrekkelijk zijn, maak het de goedkopere optie;
• Bied op deze transferlocaties ook deel/leenfietsen aan;
• Werk samen met buurgemeentes om dit te realiseren en te financieren;
• Benadruk aan binnenrijdende automobilisten dat de P+R de slimme optie is.

Cluster: Individueel vervoer, auto

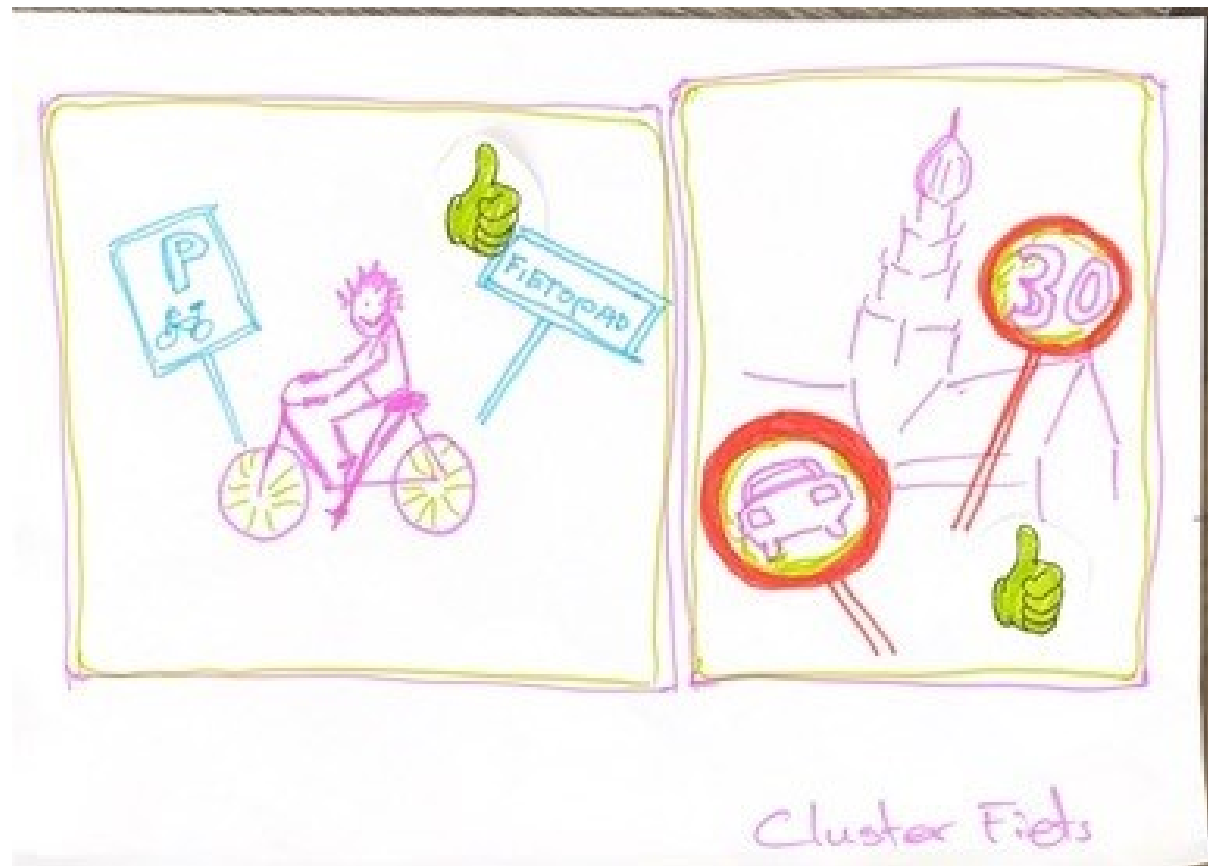

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Advies 5. Langetermijnvisie en beleid actualiseren en uitvoeren

Wat zien we?
De gemeente maakt slechts eens per tien jaar een langetermijnvisie m.b.t. mobiliteit. De laatste keer was in 2020. De volgende zou pas in 2030 zijn. Hierdoor worden recente/ snelle ontwikkelingen niet meegenomen. Denk aan fatbikes/e-bikes en elektrische auto's. Beleid wordt daar niet snel genoeg op aangepast. Daarnaast wordt bij het uitvoeren van de visie een afwachtende houding aangenomen. Deze wordt pas toegepast als er andere werkzaamheden zijn.
Wat willen we?
We willen een actievere en actuelere visie en beleid. Als je dit eens per tien jaar aanpast, loop je achter de realiteit aan. Ook willen we dat de gemeente haar visie actief uitvoert.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
De langetermijnvisie wordt elk jaar, of elke twee jaar, beoordeeld en aangepast. Beleid wordt aangepast aan de actuele situatie. Bij het uitvoeren van de visie wordt bekeken of dit gecombineerd kan worden met andere werkzaamheden. Als dat niet kan, dan wordt het zelfstandig uitgevoerd.

Cluster: Individueel vervoer, fiets

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Advies 6. Ruim baan voor fietsers

Wat zien we?
Mensen laten de fiets staan omdat deze vanwege verschillende breedtes en snelheden niet goed deel kunnen nemen aan de huidige verkeerssituatie. De fietspaden zijn te smal en er zijn veel obstakels onderweg (stoplichten, het weer, kruisingen, bezorgers, etc.).
Wat willen we?
Het fietsen moet aantrekkelijker gemaakt worden en autorijden ontmoedigd. Want dan kan je je snel, veilig, gezond en milieuvriendelijk verplaatsen. Mensen laten hierdoor hun auto staan. Dit levert een reductie van CO ₂ op.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Kijk bij het aanleggen van nieuwe fietspaden en het onderhouden van bestaande fietspaden naar de mogelijkheid om fietspaden breder aan te leggen. Dit ten koste van autoruimte, niet groen. Kijk of er een mogelijkheid is om een 'snelle' en een 'langzame' strook te maken. Indien nodig, richt een straat in als fietsstraat, waar auto's te gast zijn.

Advies 7. Verkeer vertragen

Wat zien we?

Te veel CO₂ uitstoot door gemotoriseerde voertuigen. We zien steeds meer gevaarlijke situaties ontstaan door meer verschillende voertuigen op de weg.

Wat willen we?

Het duurzaam verplaatsen (i.e. fietsen, lopen, OV) moet aantrekkelijker gemaakt worden, op een veilige, gezonde en milieuvriendelijke manier. Dit alles moet niet ten kosten gaan van de veiligheid.

Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?

Om ervoor te zorgen dat duurzaam verplaatsen meer plek krijgt, is het helpend als het gemotoriseerde verkeer nog maar max. 30 km/u mag. Wij adviseren de gemeente om onderzoek te doen naar de veiligheid ten gevolge van de verandering naar 30 km/u op de inrichting van de weg (bijv. verbreden van fiets- en voetpaden). Zo kunnen alle fietsers en alle vormen van duurzaam verplaatsen zich veilig en milieuvriendelijk door de stad voortbewegen.

Advies 8. Vlotter op de fiets

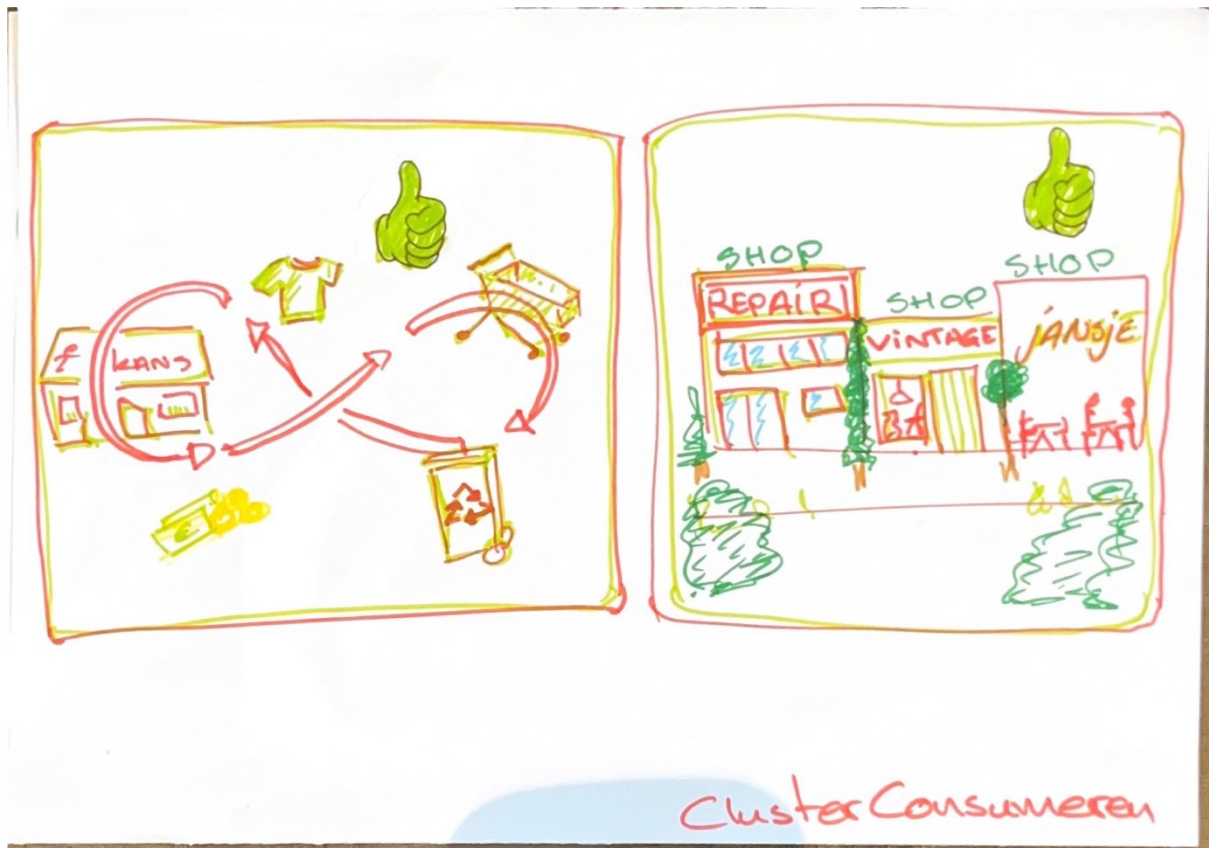
Wat zien we?
Mensen zijn geneigd om snel de auto of bus te pakken als fietsen onprettig is door weersomstandigheden, onnodige omleidingen en oponthoud (o.a. door stoplichten).
Wat willen we?
Het fietsen moet aantrekkelijker gemaakt worden zodat je je snel, veilig, gezond en milieuvriendelijk kunt verplaatsen. Mensen laten hierdoor hun auto staan. Dit levert een reductie van CO ₂ op.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<p>Maak fietssnelwegen met groene golven, ongelijke kruisingen en bredere fietspaden, zodat fietsers zich sneller kunnen bewegen, met minder oponthoud.</p> <p>Verdere voorbeelden om de doorstroom voor fietsers te verbeteren zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Fietsers krijgen altijd voorrang;
• Bij nodige omleidingen krijgt een kortere fietsroute voorrang op de autoroute;
• Een teller laat zien hoeveel mensen al gepasseerd zijn (nudging);
• Langetermijn oplossing: integreer regensensors in stoplichten die reageren op neerslag met versnelde fiets-doorstroom;
• Ideeetje: moedig het gebruik van de fiets aan door auto's te laten zien hoeveel CO₂ ze 'verspild' hebben als de motor aanstaat tijdens wachten. Zoals de smiley bij snelheidsmetingen (nudging).

Advies 9. Betere fietsparkeerplekken

Wat zien we?
Het promoten van fietsgebruik zal zorgen voor meer fietsen in de stad. Mensen parkeren hun fietsen overal in de stad. Veel mensen klagen over het feit dat er geen plekken zijn om grote fietsen te parkeren. Hierdoor slijbt de stad dicht met wild geparkeerde fietsen.
Wat willen we?
Er komen meer parkeerplekken voor alle soorten fietsen, waaronder ook driewielers, e-bikes bakfietsen.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<ul style="list-style-type: none">
• Verander parkeerplekken voor de auto in parkeerplekken voor fietsen;
• Zorg voor goed verzorgde fietsparkeerplaatsen met oplaadpalen voor elektrische fietsen;
• Creëer gelegenheid voor het achterlaten van bagage, zoals boodschappen (dit helpt ook mensen met een handicap om mobiel te blijven);
• Communicatie: maak duidelijk dat deze optie er is (laagdrempelig);
• Vind een oplossing voor wild geparkeerde fietsen.

Cluster: Consumenten

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Advies 11. Groenstraat

Wat zien we?
Consumenten willen graag 'fun shoppen' en Haarlem profileert zich als een winkelstad. Nu domineren grote winkelketens het centrum en dit promoot massaconsumptie. Tegelijkertijd is er nu ook veel leegstand in de grote winkelstraten en zien we dat reparatiewinkels verdwijnen.
Wat willen we?
Een diverse en gezellige winkelstraat, met duurzame restaurants, winkels en cafés (midden- en kleine ketens), die aan bepaalde duurzaamheidseisen voldoen. Het gemak en de beschikbaarheid helpen burgers om duurzamer te funshoppen. Daarnaast is het een toeristentrekpleister vanwege het diverse aanbod.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<p>De gemeente ontwikkelt een langetermijnbeleid, waarbij duurzame ondernemers worden aangetrokken en bestaande ondernemers zich aan duurzaamheidseisen moeten houden. Cruciaal onderdeel hiervan is een groenstraat/ groencentrum met een aanzuigende werking voor andere ondernemers en consumenten. Er is een rijke combinatie en divers aanbod van:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Kringloopwinkels, Zero Waste stores, repairshops, furniture winkels, vega(n) restaurants. <p>In deze straat wordt ook gedacht aan duurzame verpakkingen en dichte voordeuren. Op korte termijn kan de gemeente bij leegstand voorrang geven aan ondernemers die een circulair of duurzaam winkelaanbod hebben.</p>

Advies 12. Haarlem Herstelt Hub

Wat zien we?
Circulaire initiatieven zoals <i>repair</i> , <i>reuse</i> , <i>remake</i> en <i>recycle</i> zijn op veel verschillende plekken tijdelijk, versnipperd en eenmalig te zien in Haarlem. Dat aanbod is nog niet voldoende zichtbaar en beschikbaar en daarmee nog niet laagdrempelig toegankelijk voor bewoners.
Wat willen we?
Eén toegankelijke vaste locatie die wijds bekend is voor allerlei soorten <i>repair</i> . Denk aan een hakkenbar, kapotte kleding en niet werkende apparaten. Bijvoorbeeld een locatie in de Waarderpolder, omdat hier veel ruimte is, het milieuplein in de buurt is en het goed te bereiken is met zowel fiets als auto. Wij willen met de hub stimuleren dat <i>recycle</i> en <i>repair</i> de nieuwe norm wordt, ofwel de 'normaalste zaak van de wereld'.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
De gemeente kan helpen door middel van het vinden van een goede locatie en het verstrekken van de nodige vergunningen. Ook kan de gemeente duidelijk communiceren om bekendheid te creëren en circulaire ondernemers subsidies aanbieden om zich hier te vestigen.

Advies 13. De circulaire zondag

Wat zien we?
60% van onze CO ₂ -uitstoot is afkomstig van consumenten en er wordt heel veel door consumenten verspild en weggegooid.
Wat willen we?
Daarom willen we meer aandacht voor circulair consumeren. Dus minder consumeren en hergebruik stimuleren. Dit kan op een markt voor en door bewoners in samenwerking met de Haarlem Herstelt Hub. Deze markt kan gezien worden als uithangbord van de Haarlem Herstelt Hub in het centrum. Voor zichtbaarheid en stimulering van hergebruik, ruil en reparatie.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
De gemeente kan ons hierbij helpen door middel van het maandelijks faciliteren van een centrale locatie, het aanbieden van marktkramen en het organiseren van duidelijke communicatie en marketing zodat dit een bekend fenomeen wordt.

Advies 15. Doorlopende campagne voor groene bedrijven/ winkels

Wat zien we?
Het is voor duurzame winkels moeilijk om te concurreren met andere ondernemers vanwege beperkte zichtbaarheid, de hogere kosten en mindere bekendheid van hun producten.
Wat willen we?
We willen dat de gemeente de zichtbaarheid van duurzame circulaire winkels stimuleert zodat mensen ze beter weten te vinden.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<ol style="list-style-type: none">
1. De gemeente organiseert promotie en ondersteuning van duurzame, circulaire winkels met behulp van een doorlopende campagne:<ul style="list-style-type: none">
• Denk aan groene stickers/gevel, vergelijkbaar met 'gouden straatjes';
• Abri-ruimte maandelijks reserveren voor duurzame producten en waar je deze kunt krijgen;
• Haarlem Marketing positioneert Haarlem als duurzame winkelstad.
2. Bied winkeliers een duidelijk stappenplan om een duurzame, circulaire winkel te worden en profijt te hebben van deze marketing inzet.

Advies 17. Reductie uitstoot bij bezorging en bevoorrading

Wat zien we?
Veel benzine/ diesel vrachtauto's en bestelbusjes die met draaiende motoren hun bestellingen afleveren. Hierbij blokkeren ze de weg voor ander verkeer - dat ook wacht met draaiende motoren. Dit alles zorgt voor veel uitstoot.
Wat willen we?
Minder uitstoot bij het bevoorraden van winkels en het bezorgen van pakketten.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
De gemeente gaat nu in het bestemmingsplan ruimte reserveren voor een overlaadplek aan de rand van de stad zodat in de toekomst – bijvoorbeeld over ca. 5 jaar – alle bevoorrading en bezorging met elektrische bestelauto's kan plaatsvinden. Het liefst met extra smalle bestelauto's zoals die van Picnic. Of nog liever met (elektrische) bezorgfietsen.

Cluster: Groen

Advies 21. Groen/ groente buurttuinen

Wat zien we?
Stenen pleinen en groene rommelhoekjes die gebruikt zouden kunnen worden voor groentetuinen. Er is veel animo voor volkstuinten en er zijn lange wachtlijsten: er zijn dus mensen die hier graag (vrijwillig) zouden werken.
Wat willen we?
In de wijken buurtsamenwerking creëren d.m.v. groentetuinen. Bewoners kunnen samenwerken en samen genieten van de opbrengst en groene omgeving. Samenwerking/ buurtinitiatief, bewustwording (waar komt ons eten vandaan > met handen en voeten in de aarde), gezond eten voor klein budget beschikbaar maken.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<ul style="list-style-type: none">
• Plekken aanwijzen van mogelijke ruimtes waar gratis groentetuinen kunnen komen. Ook tijdelijke braakliggende (bouw)terreinen voor bepaalde tijd hiervoor beschikbaar stellen;
• Buurtcoaches die coördinatie voeren over inrichten en onderhouden van die groentetuinen en ruchtbaarheid erover geven. Verder betaalt de inwoner zelf voor de zaaies/ planten (want ze mogen ook zelf de opbrengst oogsten) maar de gemeente kan wel een startbudget vrijgeven voor de tuin.

Advies 22. CO₂ absorptie/ Haarlem bomenstad!

Wat zien we?
Haarlem concentreert zich vooral op maatregelen die CO ₂ -uitstoot moeten terugbrengen, maar de gemeente moet zich ook richten op CO ₂ absorberende maatregelen (die uitstoot is er nu eenmaal).
Wat willen we?
Een groene bomenstad zijn. Haarlem verplicht zich tot het jaarlijks planten van minimaal het aantal bomen als er Haarlemmers per jaar geboren worden. In onderhoudsplannen moet rekening worden gehouden met bestaande bomen/ groen. Dus ook vervanging van omgewaaide bomen. Evaluatie en communicatie naar de bewoners omtrent de geabsorbeerde CO ₂ .
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Gemeente Haarlem begint met het in kaart brengen van een ambitieplan van gebieden waar beplanting mogelijk is. Als bestemmingsplannen in de weg staan voor beplanting/ bebossing, worden deze aangepast waar nodig. Hierbij wordt de buurt proactief geïnformeerd via wijkplatforms. Voor de definitieve invulling gaat de gemeente inzetten op streekeigen bebossing en/ of beplanting, met de focus op beplanting met gemiddeld hogere CO ₂ absorptie. Hiermee moet Haarlem bossen, parken of afgebakende velden aanleggen. Dit kan ook met een groep vrijwilligers waarbij ook de jeugd wordt betrokken tijdens zogenaamde BOOMPLANTDAGEN. Voor elke Haarlemse nieuweling wordt een eigen boom aangeplant. Monitoring, toezicht en onderhoud blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente.

HAARLEM BOMENSTAD

HAARLEM - GROEN - GROENER - GROENST

Schilderij gemaakt door Carolina Prang Spronk

Advies 23. Haarlem omgroent

Wat zien we?
Haarlem concentreert zich op maatregelen die CO ₂ -uitstoot terugbrengen, maar moet zich ook richten op CO ₂ absorberende maatregelen. Er is te veel verstening de stad, wat leidt tot slechte afwatering en slechte verkoeling van de stad in de zomer.
Wat willen we?
Een groene stad, groene muren, daken, en (erf)afscheidingsen. Hulp bij vergroening van privé en woningbouwverenigingstuinen. CO ₂ -reductie als gevolg van omgroenen moet inzichtelijk worden gemaakt (i.c.m. groepje communicatie/ de groene envelop).
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Haarlem moet via wijkplatforms en buurtcoaches hulp en voorlichting over omgroening aanbieden. Ook actief gratis planten/ groen geven aan inwoners voor het omgroenen van hun tegeltuinen, verder ondersteunen van tegelwippen. Meer praktische en financiële ondersteuning van de gemeente aan 'groene stadsmakers' (zie ook advies 20) die ook met de aanleg en het onderhoud kunnen blijven helpen. Woningbouwcoöperaties: moeten bij huurmutaties voor de nieuwe bewoner in het huurcontract de verplichting opnemen om een tuin aan te leggen van een nader te bepalen realistisch percentage groen (bijvoorbeeld 30%). Zittende huurders moeten worden verleid hun betegelde tuin 'om te groenen'. Gemeente kan via bijvoorbeeld logeertuinen/ kweekkassen gratis planten/ struiken/ planten doneren. Ten slotte moeten groene stadsmakers gesteund worden in informatieverstoring over en monitoring van deze initiatieven.

Advies 24. Help de groencommissie

Wat zien we?
Gemeente Haarlem stimuleert bewoners in hun wijk extra groen aan te leggen en te verzorgen. En we zien dat het onderhoud daarvan aandacht vraagt.
Wat willen we?
We willen de wijken helpen het groen beter te onderhouden.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<ul style="list-style-type: none">
• Groencommissies structureel budget geven voor het onderhoud en een vrijwilligersvergoeding beschikbaar stellen voor vrijwilligers die zich inzetten voor het groenaanleg en -onderhoud;
• Stimuleren dat elke wijk een groencommissie heeft/ opricht;
• Groencommissies hebben duidelijke taken en verantwoordelijkheden;
• Zorg dat buurtbewoners de weg naar de groencommissie weten vinden.

Cluster: Communicatie

Cluster Communicatie

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Advies 25. Klimaatburgemeester en raad van ambassadeurs

Wat zien we?
De klimaatburgemeester is onvoldoende zichtbaar en er is nog geen ambassaderaad die is samengesteld uit vertegenwoordigers uit diverse wijken.
Wat willen we?
Klimaatburgemeester veel zichtbaarder in de stad. Zowel online als offline aanwezig. Instellen van een raad van ambassadeurs die samengesteld is uit vertegenwoordigers van diverse wijken. Ideaal: een vertegenwoordiger uit elke wijk.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Gemeente Haarlem dient beter te communiceren over het bestaan van de klimaatburgemeester, om deze te stimuleren meer zichtbaar te zijn, door diverse activiteiten beter te promoten en aanmoedigen. Ook dient de klimaatburgemeester de burgers meer te betrekken. De gemeente dient daarnaast (klimaat)ambassadeurs te benoemen die diverse wijken van Haarlem vertegenwoordigen en met tips, advies en oplossingen komen.

Advies 26. Kunstwerk: weerbericht van ons groene gedrag

Wat zien we?

Zowel gemeente als inwoners doen al van alles om de CO₂-uitstoot in de stad te verlagen. Echter is het effect van de dingen die gedaan worden – zowel positief (groen gedrag) als negatief (niet-groen gedrag) onvoldoende zichtbaar.

Wat willen we?

We willen met een actueel 'weerbericht' ons groene gedrag in Haarlem zichtbaar maken, zodat we dit kunnen zien en bijsturen. Zo worden we bewust van onze positieve impact en dit nodigt uit tot nog meer groen gedrag.

Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?

We stellen een informatief kunstwerk voor die de luchtkwaliteit en ons wel/ niet duurzame gedrag toont en stimuleert. Bijvoorbeeld op de Grote Markt of een andere centrale plek. Om het interactief te maken, kunnen Haarlemmers helpen met het verzamelen van data.

Mogelijke ideeën rondom dit kunstwerk:

- Getallen maken zichtbaar en tastbaar: de invloed van verschillende soorten gedrag op CO₂-uitstoot;
- Het kunstwerk geeft ons complimenten voor goed gedrag ('goed dat je met de fiets bent gekomen'). Dit heeft een motiverende werking;
- Via een QR-code op het kunstwerk kunnen inwoners informatie krijgen en zelf toevoegen;
- Ideeën voor informatie: zonnepanelen geplaatst, verkeersbewegingen (auto/ fiets/ trein), tegels gewipt, bomen geplant, groen afval verwerkt, huizen aangesloten op warmtenet etc.;
- Wedstrijdelement creëren tussen Haarlemse wijken.

Zie hieronder voor inspiratie.

Aanvullend ideeetje, mogelijk verwerken in het kunstwerk:

De detectielust in het fietspad detecteert mijn fiets en behalve dat het licht op groen springt, zie ik op een matrixbordje: "Wat goed dat je op de fiets bent!"

Advies 27. Mensen voorlichten/ motiveren om CO₂ te verminderen

Wat zien we?
Er wordt niet genoeg geënthousiasmeerd over mogelijkheden voor CO ₂ -besparing en bestaande initiatieven in de stad. Veel inwoners/ bewonersgroepen doen nog niet mee en ook op scholen is nog veel winst te behalen.
Wat willen we?
De zichtbaarheid van maatregelen en mogelijkheden vergroten en meer mensen bereiken zodat het bewustzijn wordt vergroot en bestaande informatie beter vindbaar wordt. Zo worden inwoners geholpen bij het verlagen van de eigen CO ₂ -voetafdruk.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<p>Een goede marketing en communicatie aanpak (offline met koppeling naar online) met een heldere eenduidige boodschap, heldere informatieverstrekking en goede zichtbaarheid. Koppel hier activiteiten, voorbeelden en uitingen in de stad aan zoals:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Educatieprogramma's voor scholen waarbij d.m.v. storytelling zaken die al op scholen worden behandeld zoals de Dag van de Duurzaamheid, etc. worden gekoppeld;
• Burger-/ buurtklimaatdag als onderdeel van bestaand evenement met sport/ spel, kraampjes i.s.m. scholen, bedrijven, etc.;
• Groene envelop met informatie/ motivering afgestemd op verschillende doelgroepen, desnoods meertalig. Koppel aan wijkraden, ideeënbussen, buurtbijeenkomsten, woningtypen, etc.;
• Gemeentelijk one stop info & duurzaamheids experience center voor vragen en advies met voorbeelden, info over subsidies en demonstraties voor woningeigenaren, huurders, bedrijven, VvE's maar ook voor scholen om te bezoeken;
• Gebruik QR-codes op locaties/ uitingen om te verwijzen naar online platform (zelfde uitstraling en boodschap).

Advies 28. Verbeteren online en offline communicatie via een experience center

Wat zien we?
De informatievoorziening rondom verduurzaming en CO ₂ -besparing is versnipperd en initiatieven zijn moeilijk vindbaar. Dat maakt het voor de burger lastig om informatie te vinden en aan de slag te gaan.
Wat willen we?
Maak het makkelijk voor burgers om informatie fysiek en digitaal te vinden en te gebruiken.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<p>Eén platform waar alle initiatieven en communicatie rondom verduurzaming te vinden is: bijvoorbeeld een gemeentelijk One stop experience center. Hier kun je terecht voor vragen en advies met voorbeelden, info over subsidies en demonstraties. Doelgroepen zijn woningeigenaren, huurders, bedrijven, VvE's en scholen.</p> <p>Benadruk hoe belangrijk verduurzamen is en wat de doelstellingen/ plannen zijn van de gemeente. Zet in op bewustwording, duurzame alternatieven en laat zien wat je zelf kunt doen om positieve bijdrage te leveren (actie).</p> <p>Toon concrete voorbeelden, gebruik feiten en neem vervoer, consumeren, educatieve programma's en andere thema's mee.</p> <p>Maak een duidelijke link naar offline (fysiek loket, bijeenkomsten, telefoonnummers, etc.) en link vanuit offline (bijvoorbeeld QR-code) en andere uitingen naar dit platform. Maak een communicatieplan om bekendheid te geven aan het platform.</p>

Advies 29. Bloemenstad Haarlem

Wat zien we?
Haarlem profileert zichzelf als bloemenstad. Hoewel de teelt van bloemen er prachtig uitziet, wordt er meestal niet geteeld op een energie- en CO ₂ -reducerende en natuur inclusieve manier.
Wat willen we?
Haarlem profileert zichzelf als groene stad. Ze is het toonbeeld wat betreft energie- en CO ₂ -reducerend gedrag. Wanneer ze deelneemt aan programma's en initiatieven zijn deze CO ₂ -neutraal.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<p>Haarlem kijkt kritisch naar ál haar programma's en initiatieven, beginnend bij 'Bloemenstad Haarlem'. Ze stelt een plan op om dit programma CO₂-neutraal te maken en deelt dit met de inwoners van Haarlem. Onderdelen uit het plan kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">
• De telers kweken op een energie- en CO₂-reducerende en natuur inclusieve wijze;
• De bloemen zijn lokaal geteeld;
• Het Bloemencorso-evenement is zero-waste. <p>De bloemen kunnen hergebruikt worden voor bijvoorbeeld boeketten.</p>

Cluster: Wonen

Cluster Wonen

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Advies 30. Help Haarlemmers van het gas af

Wat zien we?

Het overgrote deel van de woningen in de gemeente Haarlem is nog niet gasvrij.

Voor veel Haarlemmers is het moeilijk om voor een duurzamere energiebron te kunnen kiezen door:

- Infrastructuur die er nog niet klaar voor is;
- Ingewikkelde procedures (vergunningen);
- Hoge financiële kosten.

Wat willen we?

Dat Haarlemmers kiezen voor een duurzame energiebron. Als alle Haarlemmers dit doen, dan verlaagt dit de CO₂-uitstoot met 27%. Dit moet met minimale financiële impact voor de bewoners.

Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?

De gemeente in een plan maakt duidelijk wanneer, hoe, en waar de infrastructuur geschikt is voor het aansluiten aan een duurzame energiebron. Verwachting wijk /straat/ buurt gerichte aanpak van de gemeente. De gemeente geeft advies en voorlichting door middel van:

- Informatieavonden;
- Mailingen;
- Brieven, etc.

Verwachting voor bewoners individueel aanpakken van verduurzaming. De gemeente geeft advies en voorlichting doormiddel van:

- Loket voor advies
- Een dienst op maat die bij de bewoners thuiskomt.

Financiële steun kan gegeven worden d.m.v. lage rente leningen.

Advies 31. Duurzaamheidsshop (loket) gericht op maatwerk

Wat zien we?
In de huidige situatie is de informatie omtrent verduurzaming van de woning voor de burger ondoorzichtig, ontoegankelijk, gefragmenteerd en onbekend. Kosten spelen hier een duidelijke rol in.
Wat willen we?
Goede en duidelijke informatie en zo min mogelijk restricties voor verduurzaming door het leveren van maatwerk. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid in het ondersteunen van haar inwoners bij het aanvragen van deze subsidies. Niet verwijzen naar mogelijkheden, maar daadwerkelijk helpen bij het invullen. Heldere informatie. 'One stop shopping' voor: <ol style="list-style-type: none">
1. Wij zijn breder dan een duurzaamheidsloket;
2. Informatie;
3. Beschikbare subsidies;
4. Ondersteuning;
5. Bemiddeling installaties;
6. Etc.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Een platform met een fysiek loket (bijvoorbeeld bibliotheek), digitaal (website en een app) en telefonisch, waar de burger terecht kan. Eén overzichtelijke plek in plaats van vele kleine onduidelijke initiatieven. Up-to-date informatie, proactief bijgehouden door de gemeente. Transparantie over de prijzen over materieel en materiaal. Iedereen moet in aanmerking kunnen komen voor subsidie zonder minimum eisen; elke vierkante meter verduurzaming is er een.

Advies 32. Trek VvE's over de streep om te verduurzamen

Wat zien we?
Gemeente Haarlem adviseert Vereniging van Eigenaars (VvE's) in het voortraject van verduurzaming. Echter, bij besluitvorming binnen de VvE stranden de meeste adviezen op gebrek aan financiën. Daarmee gaat kostbaar subsidiegeld verloren.
Wat willen we?
Dat VvE's over de streep getrokken worden bij de besluitvorming. Dat de gemeente VvE's stimuleert duurzame, groene besluiten te laten nemen en tevens ondersteuning biedt aan de uitvoering van deze besluiten.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Door bijvoorbeeld financiële trajecten, zoals gemeentelijke subsidies, aan te bieden aan VvE's. Geld/ middelen die nu gestopt worden in adviesbureaus gebruiken voor uitvoering en/ of financiering voor verduurzamen. De VvE's zorgen zelf voor het vooronderzoek en verzorgd advies aan de inwoners, zodat initiële financiering gestopt kan worden in de uitvoering. De gemeente brengt VvE's in contact met bedrijven die het gehele verduurzamingstraject kunnen begeleiden en financieren.

Cluster: Algemeen

Advies 33. Taskforce Vinger aan de pols

Wat zien we?
In vijf bijeenkomsten zijn allerlei adviezen geformuleerd t.a.v. hoe de gemeente de burgers kan helpen bij terugbrengen van de CO ₂ -uitstoot in de gemeente Haarlem. Deze adviezen zullen in de gemeenteraad besproken worden. Een aantal adviezen zullen mogelijk worden aangenomen ter uitvoering. Het burgerberaad bestaat uit betrokken burgers die positief willen bijdragen aan het terugdringen van de CO ₂ -uitstoot.
Wat willen we?
We willen na het formuleren en aanbieden van de adviezen aan de gemeenteraad, volgen wat er met de adviezen gebeurt. De positiviteit van de burgers uit het burgerberaad (en hun omgeving) willen we inzetten om de uitvoering van de door de gemeenteraad gekozen adviezen te ondersteunen.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Een aantal deelnemers aan het burgerberaad, de zogezegde Taskforce 'Vinger aan de pols' gaan het pad volgen die de adviezen afleggen: <ul style="list-style-type: none">
• Het aanbieden van de gekozen adviezen aan de gemeenteraad;
• De bespreking van de gekozen adviezen in de gemeenteraad;
• De besluiten die de gemeente n.a.v. de adviezen neemt ondersteunen op wijkniveau (ambassadeurs);
• De Taskforce koppelt terug naar de burgers van Haarlem d.m.v. Haarlems Dagblad en wijkkranten, c.q. wijkorganen;
• De Taskforce wordt ondersteund door de gemeente zowel fysiek (info data openbare vergaderingen) als mentaal (Taskforce wordt serieus genomen);
• Suggestie: na een jaar een bijeenkomst om te vertellen wat er met de ideeën is gebeurd, of een tweede versie van dit burgerberaad met een andere groep.

Tekening gemaakt door Katrien Nicolaas

Afgewezen adviezen

Advies 3. Elektrische auto's toegankelijk maken in aanschaf voor mensen met een kleine portemonnee

Wat zien we?
Er rijden te veel mensen in vervuilende auto's. Er worden milieuzones ingesteld, die vervuilende auto's weren. Elektrische auto's zijn een goed alternatief voor die vervuilende auto's, maar die zijn niet financieel haalbaar voor mensen met een kleine portemonnee.
Wat willen we?
We willen dat de aanschaf van een elektrische auto's ook haalbaar is voor mensen met een kleine portemonnee.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Mensen met een laag inkomen die een oude benzine- of dieselauto inruilen voor een tweedehands elektrische auto ontvangen een bijdrage in de aanschaf.

Advies 4. Toegankelijk deelfervoer

Wat zien we?
Het lijkt 'normaal' dat iedereen een eigen auto heeft, maar dit stoot CO ₂ uit.
Wat willen we?
We willen autobezit en -gebruik in de stad verminderen om uitstoot te verlagen.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<p>Toegankelijk en betaalbaar deelfervoer met mobiliteitshubs evenredig verdeeld in de stad, waar auto, (elektrische/bak-) fiets en busjes geleend kunnen worden.</p> <p>Dit moet laagdrempelig door:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Rekening te houden met de hoogte van de borg;
• Een goede aansluiting op OV;
• Begrijpelijke en toegankelijke registratie voor iedereen.

Advies 10. Auto-/ parkeervrije straten

Wat zien we?
Omdat mensen gemakkelijk hun auto in de buurt kunnen parkeren pakken ze sneller de auto voor kortere afstanden. Het is als inwoners van de straat te ingewikkeld om hier verandering in te brengen.
Wat willen we?
Straten zijn geen parkeerplaats, maar worden weer veilige ontmoetingsplaatsen, voor bewoners en voor spelende kinderen. Zo ontstaan er straten waar nauwelijks geparkeerd en gereden wordt. Hiermee ontmoedigen we het gebruik van de auto voor kleine afstanden. Ook willen we meer support voor bewonersinitiatieven die zich hier al mee bezig houden.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
<ul style="list-style-type: none">
• De gemeente lokaliseert plaatsen waar parkeergarages zijn die niet optimaal gebruikt worden;
• De gemeente zet een stadsbreed programma (denk aan: een loket, aandacht functionaris, feestelijke aankondiging) op waarmee bewoners uitgenodigd worden om voor een half jaar hun straat autoluw in te richten. (Er is in Haarlem al budget voor, alleen passief beschikbaar gesteld);
• Gemeente schrijft bewoners in gelocaliseerde buurten per adres aan;
• Na een half jaar volgt de evaluatie of bewoners het zo willen houden of terug naar de oude situatie willen (zie Piazza Aperte programma Milaan);
• Bewoners van de gelocaliseerde wijken plaatsen hun auto's in de ongebruikte parkeergarages/ parkeerplaatsen.

Advies 14. Beloningsprogramma voor tweedehands artikelen voor consumenten

Wat zien we?
Er heerst een stigma rondom tweedehands artikelen zoals spullen en kleding. Consumenten zijn geneigd om nieuw te kopen en denken niet altijd aan tweedehands. Dit leidt tot overconsumptie.
Wat willen we?
<ol style="list-style-type: none">
1. Dat het stigma rond tweedehands artikelen verdwijnt of minder wordt;
2. Dat de overconsumptie door consumenten wordt verminderd. <p>Zodat mensen dus sneller tweedehands spullen gaan kopen dan weer iets nieuws. Het moet normaler worden om tweedehands spullen te kopen.</p>
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Alle tweedehands winkels moeten samen een soort spaarsysteem ontwikkelen, zoals een spaarkaart en/ of beloningsapp. De punten die gespaard worden door aankoop en donatie kan men vervolgens gebruiken om gratis iets uit de winkels uit te kiezen. Het spaarsysteem maakt het kopen in tweedehandswinkels aantrekkelijker en leuker, veel mensen houden van sparen en gratis spullen. Zo komen tweedehands winkels, en de artikelen, meer onder de aandacht en vermindert het stigma.

Advies 16. Verpakkingsvrij inkopen

Wat zien we?
Er zijn weinig aanbieders van verpakkingsvrije boodschappen.
Wat willen we?
Gemakkelijk en duurzaam dagelijkse boodschappen doen, waardoor burgers eerder geneigd zijn hier te kopen. Betaalbare, gemakkelijke verpakkingsvrije boodschappen, zoals Pieter Pot. En verkoop direct bij bron/ boer.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Gemeente zou initiatieven als Pieter Pot en soortgelijke initiatieven kunnen promoten/ subsidiëren. Het stimuleren van duurzame verpakkingen zou een tussenstap kunnen zijn.

Advies 18. De Tassenzuil

Wat zien we?
Er worden nog steeds (plastic) tassen gekocht aan de kassa, omdat mensen vergeten er een van huis mee te nemen.
Wat willen we?
Altijd een gebruikte tas binnen handbereik en een makkelijke plek om mijn oude tas in te leveren. De mogelijkheid om tweedehands tassen te pakken uit de tassenzuil i.p.v. een nieuwe te hoeven kopen. Mensen kunnen hun eigen oude (plastic)tassen doneren aan de tassenzuil.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
De gemeente verstrekt een herkenbare tassenzuil aan ondernemers waar je een gebruikte tas uit kunt halen en/ of kunt doneren.

Advies 19. Ambitie: Haarlem krijgt de meeste duurzame kerstmarkt van Nederland

Wat zien we?
De kerstmarkt in Haarlem is een groot evenement. Er komen steeds meer mensen op het evenement af. We kunnen hiermee een groep consumenten bereiken die duurzamer consumeren niet direct als doel heeft.
Wat willen we?
Ondernemers, de standhouders, stimuleren een duurzamer aanbod van hun producten/ diensten aan te bieden. Consumenten verleiden meer circulair en duurzamer te consumeren. Ook niet-Haarlemmers worden gestimuleerd duurzamer te kopen.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
Vooraf de standhouders beoordelen op duurzaamheid doormiddel van een puntensysteem. Duurzamere producten/ diensten zorgt ervoor dat de standhouder een betere plek op de hoofdroute van de kerstmarkt krijgt.

Advies 20. Ambitie: klimaatmarskramers en Tupperware party's

Wat zien we?
Veel Haarlemmers zijn niet bezig met duurzaam consumeren en weten niet dat voor veel producten een plasticvrij alternatief is dat geen schade toebrengt aan het milieu en/ of minder CO ₂ -uitstoot geeft. Deze mensen bereiken we niet met websites of algemene campagnes. Daar moeten we naartoe!
Wat willen we?
We willen dat mensen op vrolijke, stimulerende manieren in contact komen met deze producten, in hun eigen omgeving, zodat ze kunnen ervaren dat deze ook goed, lekker of fijn zijn om te gebruiken en niet per se duurder.
Hoe willen we dat bereiken; hoe kan de gemeente inwoners daarmee helpen?
De gemeente staat ondernemers zo min mogelijk in de weg om een doorlopende campagne in de wijken - geïnspireerd op de oude marskramers en Tupperware party's - te verzorgen.

Stemmingsuitslag

Titel advies	Aantal stemmen	Onthouding	Voor	Tegen	
1. OV – Aantrekkelijk alternatief voor de auto in de stad	73	4	90%	10%	
2. Maak de P+R de slimste optie	75	2	95%	5%	
5. Langetermijnvisie en beleid actualiseren en uitvoeren	74	3	92%	8%	
6. Ruim baan voor fietsers	74	3	80%	20%	
7. Verkeer vertragen	73	4	68%	32%	
8. Vlotter op de fiets	71	6	68%	32%	
9. Betere fietsparkeerplekken	73	4	78%	22%	
11. Groenstraat	73	4	78%	22%	
12. Haarlem Herstelt Hub	76	1	87%	13%	
13. De Circulaire Zondag	74	3	81%	19%	
15. Doorlopende campagne voor groene bedrijven/ winkels	74	3	72%	28%	
17. Reductie uitstoot bij bezorging en bevoorrading	71	6	75%	25%	
21. Groen/groente buurttuinen	73	4	90%	10%	
22. CO2 absorptie/ Haarlem bomenstad!	77	0	92%	8%	
23. Haarlem omgroent	74	3	86%	14%	
24. Help de groencommissie	67	10	79%	21%	
25. Klimaatburgemeester en raad van ambassadeurs	69	8	75%	25%	
26. Kunstwerk: weerbericht van ons groene gedrag	73	4	81%	19%	
27. Mensen voorlichten/motiveren om CO2 te verminderen	73	4	92%	8%	
28. Verbeteren online en offline communicatie via een experience center	73	4	85%	15%	
29. Bloemenstad Haarlem	66	11	71%	29%	
30. Help Haarlemmers van het gas af	73	4	74%	26%	
31. Duurzaamheidsshop (loket) gericht op maatwerk	73	4	88%	12%	
32. Trek VvE's over de streep om te verduurzamen	70	7	80%	20%	
33. Taskforce Vinger aan de Pols	75	2	91%	9%	
3. Elektrische auto's toegankelijk maken in aanschaf voor mensen met een kleine portemonnee	72	5	39%	61%	
4. Toegankelijk deelfervoer	76	1	62%	38%	
10. Auto/parkeervrije straten	75	2	61%	39%	
14. Beloningsprogramma voor tweedehands artikelen voor consumenten	76	1	47%	53%	
16. Verpakkingsvrij inkopen	70	7	66%	34%	
18. De tassenzuil	72	5	63%	38%	
19. Ambitie: Haarlem krijgt de meest duurzame kerstmarkt van Nederland	62	15	53%	47%	
20. Ambitie: klimaatmarskramers en Tupperware party's	70	7	40%	60%	